Raportarea privind durabilitatea va impune un nou model de business în companii și va influența accesul la finanțare

Autor: Claudia Bratu, Partener de Audit și Lider al Serviciilor ESG al TPA România

TPA România: În perioada imediat următoare, este de așteptat ca băncile să aplice dobânzi diferențiate pentru creditele „verzi”

BUCUREȘTI, 21 noiembrie 2024: Peste 5.000 de companii din România vor pregăti pentru anul 2025, raportarea privind durabilitatea, ca urmare a extinderii obligațiilor și pentru entitățile mijlocii și mari. Acest proces va avea un impact considerabil asupra organizațiilor, determinând adoptarea unui nou model de business. Potrivit consultanților **TPA România, companie de top în Europa Centrală și de Est, specializată în contabilitate, audit, fuziuni și achiziții, consultanță fiscală și juridică**, integrarea standardelor ESG (Mediu, Social și Guvernanță) în strategia generală poate impune schimbări majore în modul de operare și în procesele de luare a deciziilor, poate veni cu costuri semnificative de implementare și poate influența, totodată, accesul companiilor la fonduri și la finanțare.

„În ultimul an, tot mai multe entități au conștientizat necesitatea pregătirii pentru cerințele de raportare a sustenabilității. În România, auditul intern este obligatoriu pentru societățile auditate statutar și am observat o creștere a cererii pentru audituri interne axate pe ESG, ceea ce

presupune evaluarea gradului de pregătire al entităților pentru noile standarde europene de raportare privind durabilitatea (ESRS), dar și sprijin de specialitate pentru realizarea tranziției către noile standarde, precum și pentru îndeplinirea cerințelor viitoare”, spune **Claudia Bratu, Partener de Audit și Lider al Serviciilor ESG al TPA România**.

Aplicarea directivei UE privind raportarea corporativă de sustenabilitate („CSRD”) încurajează companiile să exploreze metode inovative și eficiente din punct de vedere al resurselor, reducând costurile prin eficientizarea utilizării energiei, gestionarea mai eficientă a deșeurilor și optimizarea lanțului de aprovizionare. *„Conformitatea cu standardele ESRS poate facilita accesul la finanțare și la fonduri mai ieftine, deoarece se așteaptă ca, în perioada imediat următoare, băncile să aplice dobânzi diferențiate pentru creditele «verzi» față de celelalte credite acordate. Nu în ultimul rând, entitățile care se aliniază la standardele ESRS și demonstrează preocupare pentru mediu și pentru responsabilitatea socială pot atrage profesioniști calificați și pot crește loialitatea angajaților existenți”*, precizează Claudia Bratu.

Raportarea privind durabilitatea acoperă aspecte de mediu, sociale și de guvernanță și analizează nu doar activitățile directe ale societății, ci și întregul lanț valoric

Este de așteptat ca, în viitorul apropiat, un număr tot mai mare de entități să raporteze. *„În prezent, EFRAG (Grupul Consultativ European pentru Raportare Financiară) lucrează la dezvoltarea unor standarde și pentru IMM-uri. Mai mult, directiva include o cerință de raportare pe întregul lanț valoric, ceea ce înseamnă că IMM-urile de pe lanțul valoric trebuie să aplice principii ESG și să aibă capacitatea de a furniza informații în acest sens partenerilor lor care fac obiectul raportarii de durabilitate. Astfel, IMM-urile vor deveni tot mai implicate în procesul de raportare, pe măsură ce cerințele se extind”*, adaugă Claudia Bratu.

La începutul anului 2024, România a făcut un pas important, devenind unul dintre primele state care a transpus în legislația națională cerințele CSRD, prin adoptarea Ordinului 85/2024. Raportarea privind durabilitatea acoperă aspecte de mediu, sociale și de guvernanță, analizând nu doar activitățile directe ale societății, ci și întregul lanț valoric. Această raportare trebuie inclusă în raportul administratorului și depusă împreună cu situațiile financiare anuale. În primul val, începând cu 1 ianuarie 2024, au fost vizate societățile listate la bursă, care au un număr mediu de 500 de salariați în cursul anului financiar. În al doilea val, pentru anul care începe la 1 ianuarie 2025, obligația se extinde semnificativ, incluzând societățile mijlocii și mari, mai exact cele care îndeplinesc pentru doi ani consecutivi cel puțin două din următoarele trei criterii: o cifră de afaceri anuală mai mare de 50 de milioane de lei, un total al activelor mai mare de 25 de milioane de lei sau un număr mediu de 50 de angajați.

Societățile cu un an financiar diferit de anul calendaristic vor pregăti pentru prima dată raportarea privind durabilitatea pentru primul exercițiu financiar care începe după 1 ianuarie 2024, respectiv 1 ianuarie 2025, în funcție de categoria în care se încadrează. *„De exemplu, o societate listată, cu un număr mediu de angajați mai mare de 500, al cărei an financiar se încheie la 30 septembrie, va raporta prima dată pentru anul care începe la 1 octombrie 2024, în timp ce o societate din categoria celor mijlocii și mari, cu aceeași dată de raportare, 30 septembrie, va raporta pentru prima dată pentru anul care începe la 1 octombrie 2025”*, precizează Claudia Bratu.

Procesul de pregătire a raportării nu este simplu, poate dura mai mult de nouă luni și diferă considerabil în funcție de industrie

Specialistul TPA România spune că, în anumite condiții, filialele pot fi scutite de raportare individuală, dacă

societatea-mamă include deja datele lor într-un raport consolidat al administratorilor, tradus în limba română. Este esențial însă să se prezinte în raportul administratorilor filialei denumirea și sediul social ale societății-mamă care raportează informații la nivel de grup, link-urile către raportul consolidat al administratorilor societății-mamă către opinia de asigurare limitată aferentă și, nu în ultimul rând, mențiunea că filiala este scutită de obligațiile de raportare.

„Acest proces de pregătire a raportării nu este simplu și poate dura uneori mai mult de nouă luni, timp în care companiile trebuie să identifice impacturile, riscurile și oportunitățile legate de ESG, să implice stakeholderii, să stabilească obiective ESG, să integreze strategia ESG în strategia generală, să definească indicatori de performanță ESG. În plus, este esențial să creeze echipe multidisciplinare și să colaboreze cu consultanți specializați care au o înțelegere bună a noilor standarde ESRS. În primii trei ani de aplicare a acestor cerințe, în cazul în care nu sunt disponibile toate informațiile necesare privind lanțul valoric al societății, entitatea explică eforturile depuse pentru a obține informațiile necesare privind lanțul său valoric, motivele pentru care nu au putut fi obținute toate informațiile necesare și planurile sale pentru a obține informațiile necesare în viitor”, spune Claudia Bratu.

Legislația românească prevede și sancțiuni pentru entitățile care au obligația de a raporta, dar nu fac acest lucru – amenzi ce pot varia, cel puțin în momentul de față, de la 5.000 lei la 40.000 de lei – care pot fi aplicate încă din primul an în care apare obligația depunerii raportării.

Implementarea activităților sustenabile diferă considerabil între industrii, în funcție de specificul fiecărei activități și de presiunile reglementărilor, precum și ale consumatorilor.

„Dacă vorbim de domenii precum sectorul financiar, acesta are

un rol esențial în finanțarea economiei verzi. Băncile și instituțiile financiare au început să lucreze la integrarea criteriilor ESG în procesele de evaluare a riscurilor. Se așteaptă ca băncile să ofere finanțare preferențială societăților care demonstrează un angajament puternic față de practicile sustenabile. De asemenea, sectorul energiei regenerabile este printre cele mai avansate în adoptarea principiilor ESG, deoarece are ca obiectiv principal reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Și societățile din domeniul software și al serviciilor IT au început să adopte ceva mai rapid politici ESG, datorită presiunii din partea investitorilor și a clienților, în special a celor din industria auto. Totodată, producătorii de bunuri de consum urmăresc să investească în ambalaje ecologice și în lanțuri de aprovizionare sustenabile, ca răspuns la cererea consumatorilor”, spune Claudia Bratu.

La polul opus, industriile extractivă, petrolieră și industria grea (producția de oțel și ciment, de exemplu) au încă mult de recuperat, confruntându-se cu dificultăți din cauza emisiilor ridicate și a tehnologiilor costisitoare necesare pentru decarbonizare. Și agricultura, și transporturile sunt, de asemenea, în categoria industriilor slab pregătite în acest domeniu, confruntându-se cu provocări legate de consumul intens de resurse și de emisiile mari de gaze cu efect de seră.

„Astfel, în timp ce sectoarele avansate se adaptează ceva mai rapid la criteriile ESG, industriile tradiționale au nevoie de investiții semnificative și schimbări structurale pentru a face față tranziției către sustenabilitate. Un contrast evident se observă și între companiile integrate în lanțurile valorice internaționale, care sunt forțate să adopte standarde înalte de sustenabilitate, și firmele focalizate exclusiv pe piața locală, unde presiunea pentru implementarea ESG este semnificativ mai redusă. Experții în domeniu subliniază că această discrepanță între sectoare ar putea duce la o

dezvoltare economică neuniformă în următorii ani, pe măsură ce criteriile ESG devin tot mai importante în deciziile de investiții și în relațiile comerciale”, mai spune Claudia Bratu.

Costurile raportării privind durabilitatea pot fi semnificative și pot include costuri cu personalul propriu, cu sistemele informaționale, costuri pentru colectarea datelor, pentru consultanță și audit extern. Este posibil să fie nevoie, de exemplu, de achiziționarea unor platforme sau a unor aplicații specializate pentru colectarea și analizarea datelor de mediu. De asemenea, societățile pot investi în echipamente pentru măsurarea emisiilor, a consumului de energie, apă sau a altor resurse care trebuie monitorizate pentru raportare.